

ἔστι: τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ἀκίνητον, ὃς ἐν τετάρτῳ τῶν Φυσικῶν λέγεται· φύτε τὸ ἀκίνητον εἶνα: τὴν εἰδεικωτέραν τυγχάνειν τοῦ τόπου διαφοράν.

Ἐτι, ὅποτε θέασιν ὅτι ἐν τῷ ὄρθιμῷ συμβεβήκότος κεῖσθαι δεῖ τὸ ἔδιον ὑποκείμενον· οὕτως ἄρα καὶ ἐν τῷ ὄρθιμῷ τοῦ τόπου ὃς ἔστι συμβεβήκός. Τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ τόπου ἐστιν γέτεια ἐπιφάνεια τοῦ περιέχοντος σώματος· ὅπερ ὅπειλεται καὶ τοῦτο κεῖσθαι ἐν τῷ ὄρθιμῷ τοῦ τόπου· καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀκίνητον εἶναί ἐστιν εἰδεικωτέρα διαφορὰ ἐν τῷ ὄρθιμῷ τοῦ τόπου, καὶ τοῦτο ἐστι· τῷ λόγῳ τῆς τοστήσεως διατάσσεως πρὸς τὴν σφαίραν, διὰ τοῦτο ὁ τόπος οὐτιώδεις ἐστιν καὶ τὸ πρός τὴν σφαίραν διατάσσεις, καὶ αὕτη γέτεια διατάσσεις ἐστιν ἐν τῷ πέρατι τοῦ περιέχοντος· ἐπέκεινα δὲ ταύτη τῇ πρὸς τὴν σφαίραν διατάσσεις ἐπεταῖ γέτεια, συντηρητική δύναμις τοῦ ἐν τῷ τόπῳ, φύτε ταύτη τὴν δύναμιν μὴ εἶναι τὸν τόπον οὐτιώδεις, ἀλλ' ἐπεσθίαι τῷ τόπῳ καὶ εἶναι τοῦ τόπου ἴδιότητα, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ὄρθιμῷ τοῦ τόπου τίθεται τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, ὃς τὸ ὑποκείμενον τίθεται ἐν τῷ ὄρθιμῷ συμβεβήκότος.

Τούτων ὑποτεθέντων, λέγουσιν ὅτι ὁ τόπος οὐκ ἐστι ποσότης καθ' αὑτό· καὶ τοῦτον ὁ λόγος ἐστιν ὅτι πρώτης οὐκ ἀρμόττει καθ' αὑτὸν τὸ ὅν ἐκ τοῦ λόγου τοῦ οὐσιώδους τῆς ποσότητος, τοῦτο οὐκ ἐστι ποσότης καθ' αὑτό· ὁ δὲ τόπος οὕτως ἔχει· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Ἡ ἐλάττων δείκνυται, ὅτι ἐκ τοῦ λόγου τοῦ οὐσιώδους τῆς ποσότητος ἐστι τὸ εἶναι τὴν ποσότητα ἐκεῖνο φύτε διαρετόν ἐστιν εἰς μέρη τοῦ κυτοῦ λόγου· τοῦτο δὲ οὐκ ἀρμόττει τῷ τόπῳ καθ' αὑτό, ἀλλ' ἐνυπάρχει τοῦτο αὐτῷ μόνον τῷ λόγῳ τοῦ ὑποκείμενου, δηλονότι τῷ λόγῳ τοῦ πέρατος τοῦ περιέχοντος· τὸ δὲ ὑποκείμενον οὐκ ἐστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ συμβεβήκοτος. Καὶ ὅτι τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος ἐστιν ὑποκείμενον τοῦ τόπου, δείκνυται διότι κεῖται ἐν τῷ ὄρθιμῷ τοῦ τόπου· ὁ τόπος ἄρα οὐκ ἐστι ποσότης καθ' αὑτό.

Ἐτι, τοῦτο καὶ ἐτέρωθεν διῆλον, ὅτι ὁ τόπος εἰδεικωτός ἐστιν γέτεια τοστήδε f. 108· διατάσσεις πρὸς τὴν σφαίραν· αὕτη δὲ γέτεια διατάσσεις | οὐκ ἐστι ποσότης καθ' αὑτό, ἀλλ' ἐστιν ἐπόμενόν τι τῇ ποσότητι καὶ ταύτῃ οἷον ἐφιδρυμένον· φύτε, ἐπεταῖ πάλιν γέτεια συντηρητική τοῦ ἐν τόπῳ, τὴν ἐπομένην τῷ τόπῳ.

Ἐτι, καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι διψφ τὰς φυτικὰς σώματά εἰσι προσεγέστερα τοῖς ἔχοντος τόποις τοῖς φυτικοῖς, τοσαῦτον μᾶλλον καὶ συντητικότερον τὴν συντηρητικήν ταύτην δύναμιν τοῦ ἐν τόπῳ, τὴν ἐπομένην τῷ τόπῳ.

Ὥος μὲν οὖν οὐκ ἐστι ποσότης καθ' αὑτὸν ὁ τόπος, διῆλον ἐστιν ἐκ τῶν εἰρημένων· ὅτι δέ ἐστι ποσότης διλωτός, διῆλον ἐκ τοῦ τὴν ἴδιότητα τῆς ποσότητος ἔχειν, εἰ καὶ μὴ καθ' αὑτό. Καὶ ὅτι ἐστιν ἐπερον εἴδος ποσότητος παρότι τὴν ἐπιφάνειαν, διῆλον· τὸ αὐτὸν μὲν γάρ ἐστιν ὁ τόπος

καὶ ἡ ἐπιφάνεια κατὰ τὸ εἶναι, ἀλλὰ τῷ λόγῳ διαφέρουσιν· ἐπιφάνεια γὰρ λέγεται ἐν τῇ πρὸς τὸ περιέχον σῶμα παραθέτει, τόπος δὲ ἐν τῇ πρὸς τὸ περιεγόμενον.

Leçon X.

A N A G ΧΩ Σ I C S E K A T H.

Ἐτεῖ μέν.

Νῦν διαταχόμενον τὴν σευτέρην διαίρεσιν. Ὡς εἰπὼν δὲ μετ' ἐκείνην πολλά, νῦν πάλιν ἐπαγγελμάτων ταύτην καὶ διαβεῖ λέγων· „Ἐτεῖ τὸ μὲν ἐκθέσιν ἐχόντων πρὸς ἀλληγόρια,“ καὶ τὰ ἔξτις· εἰτα ἐξηγεῖται. Καὶ πρῶτην διανεῖδε τὰ ἐκθέσιν ἐχόντων μορίων συγεστηκότα· εἰτα το φανεροῖ τὰ ἔξτις σώζει τοις ἐχόντων θέσιν. Φήσι τοίνυν πρῶτον, δέ τις ἐκείνη ἐστὶ ποσότης ἐχόντων θέση, τις ἐν τοῖς μέρεσι διακρίνειν δύναται καὶ διορίζειν ἐν τίνι μέρει τοῖς ἐκαστον· ἢ δὲ γραμμή, ἢ ἐπιφάνεια καὶ τὰ τοιαῦτα εἰσιν οὕτως ἐχόντα· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Καὶ πάλιν φῆσιν δέ τις ἐκείνη ἢ ποσότης τοῖς σώζει τοις ἐχόντων θέσιν, τις ἐν τοῖς μέρεσιν οὐδὲ δύναται διακρίνειν καὶ λέγειν ὅπῃ κείται ἐκαστον· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς καὶ δὲ λόγος καὶ ὁ χρόνος ἐστὶ τοιαῦτα· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Καὶ τοῦτο δηλούσι μὲν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ, οὐ τὰ μέρη οὐδὲμίαν διπομονὴν ἔχει, ἀλλά τινα τάξιν ἐν τοις ἕτοις· καὶ ἐπὶ τοῦ λόγου· οὐδὲ γὰρ τούτου τὰ μέρη τοις διπομένουσιν. Τούτου τοῦ μέρους ἢ λέξις σαφῆς ἐστιν· ἐπίπεδον μέντοι γοῦν τὴν ἐπιφάνειαν, στερεὸν δὲ τὸ σῶμα. Λέγει· δὲ | περὶ τῶν τοῦ ἀριθμοῦ μορίων, f. 104 δέ τις οὐ πάνυ λέξις ἀν θέσιν αὐτῶν, διότι δυγατόν ἐστι καὶ θέσιν ποτὲ λαβεῖν αὐτῶν, διπέταν δὲ ἀριθμὸς δηλούσται τοις ἀσθητός καὶ ἀριθμούμενος· ἀλλὰ περὶ τοῦ διακονητοῦ ἀριθμοῦ φέρεται διπομένην, περὶ οὐ καὶ πρόκειται λέγειν, τοῦτο οὐκ ἐστιν ἀληθές.

Κυρίως δέ.

Ἐνταῦθα περὶ τῶν κατὰ συμβεβηκότες ποσῶν διαλέγεται, οἵς οὐκ ἐπεξέρχεται· καθ' ἐκαστον, ἀλλά φῆσιν δέ τις πάντα δια εἰσὶν ἐπέκεινα τῶν εἰρημένων, λέγει δὲ τῶν ἐπιτὰ τῆς ποσότητος εἰδῶν, κατὰ συμβεβηκότες ὑπάρχουσι ποσά. Λείχησις δέ καὶ δέ τις οὐκ εἰσὶν ἐτερα εἰδη τῆς ποσότητος καθ' αὐτὰ παρὰ τὰ ἐπιτὰ ταῦτα τὰ προειρημένα, καὶ ἐντεῦθεν δείκνυσι τὴν προειρημένην διαίρεσιν ἵκανην εἶναι, διότι μπαν ποσὸν περιέχει. Καὶ δέ τις μὲν τὰ ἀλλα πάντα εἰσὶ κατὰ συμβεβηκότες, δείκνυσιν οὕτως. Ὅταν οὐ

λέγηται τι εἶναι διτοῦν τῇ πρὸς ἔτερον παραθέσεις ώς μέτεστις καθ' αὐτὸν δινόματος ἔκείνου, τοῦτο κατὰ συμβεβηκός ἐστιν. Ἀλλὰ παντὶ τῷ ποσά δσα εἰσὶν ἐπέκεινα τῶν ἐπτὰ εἰδῶν τῆς ποσότητος τῶν ἀπηρθμημένων καὶ εἰσὶ ποσότητες καθ' αὐτὰ λέγονται ποσά τῇ πρὸς ταῦτα τὰ ἐπτὰ παραθέσεις. Πάντα ἄρα ἔκεινα τὰ ποσά εἰσι κατὰ συμβεβηκός ποσά. Τούτου τοῦ ἐπιχειρήματος τίθησι τὴν ἐλάττω ἐν τῷ· „Εἰς ταῦτα γάρ
 βλέποντες“· εἴτα αὐτὴν ἀποδείχυσιν ἐπαγγειώδες ἀπό τε τοῦ λευκοῦ καὶ τῆς πράξεως καὶ τῆς αἰσθησεως, ἢ τρέπω τιγι ποσότητες λέγονται,
 ἀλλ' οὐ καθ' αὐτά, τῇ δὲ πρὸς τὰ ἄλλα παραθέσεις, ἢ καθ' αὐτά εἰσι
 10 ποσότητες καὶ σύκεται διαλογικά. „Οτι δὲ τὰ εἰρημένα ἐπτὰ εἰσι μόνα ποσά
 καθ' αὐτά, δηλόν ἐστιν αὐτίκα. Εἰ γάρ πάντα δσα εἰσὶ παρὰ ταῦτα κατὰ συμβεβηκός υπάρχουσιν, ταῦτα δέ εἰσι καθ' αὐτά ποσά καὶ εἰσὶν ἐπτά,
 ἐπειτα δὲ ἐπτὰ μόνα εἰσὶ τὰ κυρίως καὶ καθ' αὐτά ποσά.

Ἐτι τῷ ποσῷ.

16 Διαδικαμένος περὶ τῆς ποσότητος, κατὰ τὰ οὖσαύτη, αὐτῆς τιθεὶς τὰ
 εἰδη αὐτῆς καὶ δριδόμενος, νῦν διερίζεται κατὰ τὰ ἐπουσιώτη, αὐτῆς εἴτουν
 τὰς ἴδιότητας, καὶ διαφείται τοῦτο τὸ μέρος εἰς δύο· πρῶτον, τίθησι τὰς
 f. 104* ἴδιότητας τὰς κοινάς· δεύτερον, τὴν ἴδιαν καὶ ἀντιτρέψουσαν ἐν τῷ·
 „Ιδεον δὲ μάλιστα.“ Τὸ πρῶτον διαφείται εἰς δύο, καὶ τίθησι δύο
 20 ἴδιότητας κοινάς. Τιθεὶς δὲ τὴν πρώτην ἴδιότητα τοῦ ποσοῦ, γίγνεται
 τὸ μηδὲν ἔχειν ἐναντίον, οὗτο προγωρεῖ· πρῶτον, τίθησι τὴν ἴδιότητα·
 δεύτερον, τίθησι δύο ἐνστάσεις πρὸς αὐτήν, ὡν γάρ πρώτη ἐστὶν ἐν τῷ·
 „Εἰ μή τῷ δὲ λίγῳ“· γάρ δὲ δευτέρα ἐν τῷ· „Μάλιστα δὲ γάρ ἐναντίό-
 της.“ Καὶ τὴν πρώτην ἐνστάσιν λύει διχῶς· πρῶτον μὲν γάρ δείχυσιν,
 25 διὰ διεκείνας ἐξ ὧν γάρ ἐνστάσις οὐκ εἰσὶ ποσότητες· δεύτερον, διὰ οὐκ εἰσὶν
 ἐναντίαι. Καὶ τὸ δεύτερόν ἐστιν ἐν τῷ· „Ἐάν τε τιθῇ τις.“

Φησὶ τοίνυν διὰ τῷ ποσῷ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον. Καὶ γράπτατο ἀπὸ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου, τοῦ „Ἐτι· γάρ τοῦτο δεικνύει, διὰ οὐ μόνον τῇ οὖσι, ἀλλ' ἔτι καὶ τῷ ποσῷ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, γάρ διότι λεληθέτως καὶ
 τὸ ἀλλότρην ἴδιότητα πρὸ ταῦτης εἰστι γάρ τοῦ ποσοῦ, τὸ κατ' αὐτὴν λέγεσθαι
 τι πολὺ καὶ μακρόν· πολὺ μέν, κατὰ τὴν διωρίσμένην ποσότητα· μακρόν
 δέ, κατὰ τὴν συνεχή· Μηδέ γάρ νῦν λέγουσιν, ἐθηκεν ἴδιότητα τὸ μέτρον
 αὐτὴν εἶναι τῶν μετρητῶν, διότι ἐλεγε περὶ τινος ποσότητος τοῦ λόγου,
 διὰ καταμετρεῖται μακρῷ καὶ βραχείᾳ συλλαβῇ· Ως δέν γάρ δευτέραν
 τὸ ἴδιότητα τιθείς, εἶπεν· „Ἐτι τῷ ποσῷ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον“.
 εἴτα ἀποδείκνυσι τοῦτο οὕτως. Πᾶσα ποσότητα γάρ διωρίσμένη ἐστίν, γάρ συ-
 νεγίς· Ἀλλ' οὕτε τῇ διωρίσμένῃ ἐστι τι ἐναντίον, οἷον τῷ διπλίγει γά-

τριπήγει· οὔτε τῇ συνεχεῖ, οἷον τῇ ἐπιφανείᾳ καὶ ὅλως τινὶ τοιούτῳ. Τοῦτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἀφωρισμένων ποσοτήτων ἀναμφισβήτητόν εἰστιν· ἀπὸ δέ τινων ἀσρίστων ποσοτήτων διύνατε τὸν ἐνστῆγαί τινα. Ἐρεῖ γάρ τις ίσως, ὅτι τινὶ ποσῷ ἔστι τὸ ἐναντίον, δηλοντεῖ τῷ ἀσρίστῳ· τῷ γάρ ὅλῃ φύτῳ πολὺ ἔστιν ἐναντίον, καὶ τὸ μέγα τῷ μικρῷ. Ἄλλος δὲ ἔρρωται, φησίν, τὴν ἐνστάσιν· ταῦτα γάρ οὐκ εἰσὶ ποσότητες, καὶ ἔστιν ἡ λύσις αὗτη ἐνστάσις. "Οτις δὲ οὐκ εἰσὶ ποσότητες, δείκνυσι λόγῳ τοιῷδε. Πᾶν δπερ οὐ λέγεται καθ' αὐτὸν ἄλλον ἐν τῇ πρὸς ἔτερον παραθέσει ἔστιν ἀναφορά καὶ οὐ ποσότης· τὸ δὲ πολὺ καὶ ἄλλον καὶ τὸ μέγα καὶ μικρὸν ἐν τῇ πρὸς ἄλλο παραθέσει λέγονται· οὐκέτι δέ εἰσὶ ποσότητες. Εἴτα τίθησι τὴν ἀπόδειξιν τῇ | ἐλάττωνας. Εἰ γάρ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐλέγοντο καθ' αὐτὰ καὶ ἀπολελυμένως, οὐδέποτε τὸ ὅρος ἢν ἐλέγετο μικρόν, καὶ ἡ κέγχρος μεγάλη· συχνές γάρ εἰστιν, ὅτι δεῖ τὸ ἐλάττοντον τῷ ὅρέων ὑπερβάλλει· μεγέθει τὴν μερισμὴν τῶν κέγχρων. Τὸ δ' αὐτὸν δείκνυσι καὶ ἐπὶ τοῦ πολλοῦ καὶ ἀλλούς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ κώμῃ καὶ ταῖς Ἀθήναις, καὶ τῶν ἐν οἰκίᾳ καὶ ἐν θεάτρῳ. Φανερὸν τοίνυν, ὅτι ταῦτα πάντα οὐκ εἰσὶ ποσότητες. Ἐπει τοίνυν ἀρχέμενος τῇ λύσεως εἶπεν, ὅτι τὰ εἰρημένα οὐκ εἴστι ποσά, ἀλλὰ εἰσὶ τῶν πρός τι, ἔδειξε μὲν καὶ συνεπέρανταν ἄχρι τοῦ γῦν τὸ πρῶτον, ὅτι οὐκ εἰσὶ ποσά· γῦν δείκνυσι τὸ ἔτερον συμπέρασμα, ὅτι εἰσὶ τῶν πρός τι. Φησί γάρ ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν οὐκ εἰσιν τῷ διπήγει· καὶ τριπήγει· καὶ τοῖς τοιούτοις, ἀχωρίς ἀμφιβολίας ποσότητές εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσὶ πρός τι· τὸ γάρ μέγα καὶ τὸ μικρὸν πρὸς ἔτερον λέγεται· τὰ δὲ πρὸς ἔτερον λεγόμενά εἰσι τῶν πρός τι· τὸ μέγα δέ το μικρὸν τῶν πρός τι εἰσίν.

"Ετι ἐάν τε.

25

Νῦν τίθησι τὴν δευτέραν λύσιν τῇ εἰσιν ἐνστάσεως, δεικνύεις ὅτι ταῦτα πάντα οὐκ εἰσὶν ἐναντία, καὶ ἔστιν ἡ λύσις αὕτη τῇ λεγομένῃ ἀντιπαραστάσις· λέγει γάρ· „Καὶ ἐάν τε θείη τις εἴη ταῦτα ποσότητας, ἀν τε καὶ μή, διμως οὐκ εἴστι τι αὐτοῖς ἐναντίον.“ Καὶ ὁ νοῦς τοῦ γράμματος τοιούτος ἔστι· δεδομένου τοῦ τὰς προειρημένας σχέσεις μή, ἐμποδίζειν τὰ προειρημένα εἰναῖς ποσότητας, διμως ἐμποδίζουσιν αὐτὰ εἰναῖς ἐναντία· πάν γάρ ἐναντίον καθ' αὐτὸν μὲν ὑφέστηκεν, πρὸς δὲ τὴν ἔτερον ἀντιθεσιν λέγεται· οὐ γάρ λέγομεν τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν. "Οθεν ἐν τῇ λέξει φησίν, ὅτι δπερ οὐ δύναται καθ' αὐτὸν εἰναι, πῶς δυνήσεται ἄλλῳ ἀντικείσθαι, ἡ αὐτὸν ἐξωθεῖν; Τὸ γάρ ἐναντίον ἀνθίσταται τῷ ἐναντίῳ τοιούτῳ αὐτὸν ἀπωθεῖται. Εἰ τοίνυν τὸ μέγα οὐ λέγεται καθ' αὐτόν, οὐ δυνήσεται ἀντικείσθαι τῷ μικρῷ, καὶ ἐπι τοῦ μικροῦ τοίνυν φίσαύτως. Καὶ

οὐκέτι οὐκ ἔστι τὸ μέγα ἐναντίον τῷ μικρῷ, οὐδὲ τὸ ἀνάπολιν. Τούτου τοῦ ἐπειγερήματος τέθεικε πρώτον τὸ συμπέρασμα, εἰτα τὴν μεῖζων.

*Ετι δέ.

Ιεἴτες διὰ λόγου, ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν οὐκ εἰσὶν ἐναντία, νῦν
εἰπέντες τοῦτο καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον παραγωγῇ, λέγων ὅτι εἰ τὸ μέγα καὶ
f. 105 τὸ μικρὸν εἰσὶν ἐναντία, ἀκολουθήσειν ἂν δύο ἀδύνατα· ὅτι τε δύο
ἐναντία εἰσὶν ἀμφὶ ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ὅτι τὸ αὐτὸν ἐναντίον ἔστιν ἑκατῷ.
Ἐπεὶ γάρ συμβάνει τὸ αὐτὸν εἶναι μέγα πρὸς ἓν, καὶ μικρὸν πρὸς ἄλλο,
εἰ ἔστιν ἐναντία τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα, τὰ εἰρημένα ἀτοπα ἀκολου-
θίσει· ἄλλα μὲν εἰκόνας ἀδύνατα· τὸ μέγα ἄρα καὶ τὸ μικρὸν οὐκ εἰσὶν
ἐναντία.

Εἰ δέ τοῦτο, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀτοπον τὸ πρῶτον, δείκνυσιν ἐκ τοῦ
τόπου τοῦ ἀπὸ μετρίους, ὅτι οὐδὲν δύναται δέχεσθαι τὰ ἐναντία ἀμφα·
γάρ οὐτί, τοῦτον τὸ δέχεσθαι τὰ ἐναντία, σὺνδέποτε δύναται δέχεσθαι
δύο ἐναντία ἀμφα· οὐδὲ ἄλλο ἄρα οὐδὲν δύναται τὰ ἐναντία δέχεσθαι
ἀμφα. Κατασκευάζει δὲ καὶ τὸ δεύτερον ἀτοπον ἐν τῷ· „Καὶ αὐτὰ δὲ
ἔχουσιν·“ καὶ τοῦτο γραμμάται τοῦ προτέρου καὶ ὅμοιως δείκνυται. Τὸ
δὲ αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ ὅλίγου καὶ πολλοῦ δεῖ λέγειν δὲ καὶ περὶ τοῦ μικροῦ
καὶ τοῦ μεγάλου. Ταῦτα εἰπὼν συμπεραίνει τὰ εἰρημένα, καὶ τὸ συμ-
πέρασμα τοῦτο ἔστι τοῦ μέρους ἐκείνου διπερ ἀργεται· ἀπὸ τοῦ· „Ἐτι,
ἔάν τε τοῦτο τοι,“ διπερ γάρ της λύσις τῆς ἐνστάσεως.

Μάλιστα δέ.

Τίθησι τὴν δευτέραν ἐνστάσιν, καὶ αὗτη ἔστιν ἀπὸ τοῦ τόπου. Φησι
γάρ δέ· γή ἐναντίον μάλιστα ἀπὸ τῶν εἰδῶν τῇ πασσότητος δοκεῖ εἶναι
περὶ τὸν τόπον· οὐ γάρ ἀρμόττει καὶ πρὸς τοῦτο τὴν λύσιν ἔκεινη, διε
τόπος οὐκ ἔστι πασσότης, ὡς περ ἐλέγετο περὶ τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ·
καὶ κατασκευάζει τὴν ἐνστάσιν ταύτην οὕτως. Τὸ δινοῦ καὶ κάτω ἐναντία
εἰσί· τὸ δὲ δινοῦ καὶ κάτω τοῦ τόπου ἔστι· τοπικὴν γάρ στριμαίνουσα διά-
στασιν· δὲ τόπος ἄρα τὰ ἐναντία ἐπιδέχεται. Δείκνυσι δὲ τὴν μεῖζονα ἐκ
τοῦ ὁρισμοῦ τῶν ἐναντίων· ἐναντία γάρ εἰσι· φησι, τὰ πλείστον ἄλλάλων
διεστραχτα ἐν τῷ αὐτῷ γένει· δὲ τόπος δὲ δινοῦ μετά τοῦ κάτω εἰσὶν
ἐν τῷ αὐτῷ γένει· καὶ διεστίκατα πλείστον ἄλλάλων· τὸ ἄρα δινοῦ καὶ
κάτω ἐναντία εἰσίν. Φησι δὲ διεστίκατα διαφέρεσθαι, τουτέστι τοῦ
δινοῦ καὶ τοῦ κάτω, ών πλείστη, ἔστιν γή διαστάσις· διὸ γάρ τὸ διατηκείσθαι
f. 105 τὸ δινοῦ τῷ κάτω, | πλείστον ἄλλάλων διεστραχτα ἐν τῷ αὐτῷ γένει· καὶ

πάντα ἀπλῶς τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστηκότα ἐν τῷ αὐτῷ γένει: ἐναντία
εἶναι ἀποφαίνονται. Καὶ ὁ μὲν νοῦς ταύτης τῆς ἐντάσεως τοιςυτός τις
ἐστίν· ταύτην δὲ οὐ λύει τὴν ἔνστασιν, διότι τὸ τῆς ἐντάσεως ἐπιχείρημα
πρόεισιν ἐκ τῆς ὅμωνυμίας τῆς διαστάσεως καὶ τοῦ διεστάγα:· ἡ γάρ
διάστασις, περὶ τῆς συντελεί τῶν ἐναντίων ὁ δρισμός, ἐστὶ κατὰ τὸ εἶδος
εἴτουν εἰδῶν, καὶ ἡ διάστασις, περὶ τοῦ ἐν τῷ γράμματι λέγεται: καὶ ἡτις
ἀληθίως ἔταιν ἐν τῷ τόπῳ, ἐστὶ τοπογράφη. "Οθεν Ἀριστοτέλης ἀπηγέιώσε
λύσαι τὴν ἔνστασιν, ἡ ἐταμεύσασα λύσαι ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Ἐλέγχων,
ὅπου προγματεύεται: περὶ τῆς λύσεως τῶν παραλογισμῶν.

Οὐ δοκεῖ δὲ τὸ ποσόν.

10

Τίθησι καὶ διευρέσσων ἵδιότητα τοῦ ποσοῦ, καὶ αὕτη ἐστὶν ὅτι ἡ
ποσότης οὐκ ἐπιφέγγεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ λιτόν· ὅπερ εἰς ἀριθμὸς οὐ
δύναται εἶναι μικρόν τοιςυτός ἡ τίτιον μᾶλλον· δύναται μέντος εἶναι μείζων
ἢ ἀλάτιων ἀλλού, τὸ δὲ αὐτὸν καὶ ἐν πάσαις ποσότησιν ἀριθμηταῖς· καὶ αὕτη
ἡ ἴδιότης οὐκ φέγγεται τῆς ποσότητος, ἀλλ' εἰργεται ὅτι καὶ τῆς οὐσίας ἐστίν. 15

Τίδιον δὲ τοῦ.

Λῦν τίθησι τὸ ἀντιστρέψον ἵδιον τῆς ποσότητος, δὲ ἐστιν ὅτι κατὰ
τὴν ποσότητα λέγεται τὸ ἵσσον καὶ τὸ ἄνισσον, ὅπερ σῶμα ἵσσον καὶ ἄνισσον
ἄλλῳ λέγεται κατὰ ποσότητα, καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ ὁ γρόνιος· ὥσαύτως δὲ
καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων. Ἔν δὲ τοῖς μᾶλλον ὅπερ οὐκ εἰσὶ ποσότητες το
καθ' αὑτά, ἀλλὰ μᾶλλον ποιότητες, γίνονται μέντος καὶ ποσότητες κατὰ
συμβεβηκός, ὡς πρὸ μικροῦ ἐλέγεται· ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ ὅμοιότης καὶ ἡ
ἀνομοιότης θεωρεῖται. Εἰ δὲ καὶ ισότης καὶ ἀνισότης ἐν τούτοις θεωροῖτο,
θεωροῖτο ἀν κατὰ συμβεβηκός καὶ διὰ τὴν ποσότητα.

Περὶ τοῦτο τὸ μέρος διηγείται πλείω ζητεῖν, καὶ πρῶτον μὲν περὶ 25
τῶν κατὰ συμβεβηκός ποσῶν. Δόξεις γάρ διηγείμενην εἶναι ποσότητα κατὰ
συμβεβηκός, διότι ἡ ποσότης γένος ἐστί, καὶ οὐδὲν γένος κατηγορεῖται παρα-
νύμιως εἴτουν κατὰ συμβεβηκός, ὡς ἐν τῷ διευτέρῳ τῶν Τοπικῶν λέγεται..

Ἐτι, φησὶν διπόση ἀν εἴη ἡ ἐπιφάνεια, τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ λευκόν.
Ἄλλα τούναντίσιν πάντα γρῦπα ἐστιν | ἐν τῷ πατερί, ὡς ἀνωτέρω εἰρηται. f. 108
Οὐδὲν ἀρα χρῶμα ἐν τῇ ἐπιφάνειᾳ ἐστίν· τὸ γάρ σῶμα καὶ ἡ ἐπιφάνεια
εἴσιν ἀντιστηρημένα, καὶ διπέρ ἐστιν ἐν θατέρῳ τῶν ἀντιστηρημένων οὐκ
ἐστιν ἐν τῷ λοίπῳ.

Ἐτι, ἐν πολλῇ ἐπιφάνειᾳ ἐστὶ ποτὲ ὀλίγη λευκότης, καὶ ἐν μικρᾷ
πολλῇ, ὡς δηλούν ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ μαργάρου. Οὐ καλῶς ἀρα εἰρηται, 35
ὅτι ἐση ἀν τῇ ἡ ἐπιφάνεια, καὶ τὰ λοιπά.

Ἄλλα δεῖ λέγειν πρὸς ταῦτα· πρὸς μὲν τὸ πρῶτον, ὅτι οὐδὲν γένος
κατηγορεῖται παρανύμιως ἡ κατὰ συμβεβηκός κατὰ τῶν σίκείων εἰδῶν τοιςυτοῦ

μέντοι γένος δύναται κατηγορεῖσθαι κατά τίνος ἄλλου κατὰ συμβεβηκός; ή παρωνύμως λόγου χάριν, τὸ χρῶμα ἐστι γένος πρὸς τὴν λευκότητα καὶ τὴν μελανίαν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δυνάμεθα λέγειν ὅτι η λευκότης χρώνυνται· δυνάμεθα μέντοι λέγειν ὅτι ὁ ἀνθρωπός χρώνυνται, καὶ τότε τὸ χρῶμα κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ συμβεβηκός.

Πρὸς τὸ δεύτερον δημοσίου, ὅτι πάντα χρῶμα ἐστιν ἐν σώματι κατὰ τὸ εἶναι, ἐν δὲ τῇ ἐπιφάνειᾳ κατὰ τὸ γινώσκεσθαι.

Πρὸς τὸ τρίτον, ὅποιαν λέγηρο Φιλόσοφος ὅτι· „Οσηπερ ἀν γένη ἐπιφάνεια, τοσοῦτο ἔρδυμεν καὶ τὸ λευκὸν εἶνας“, τοῦτο γνοεῖται ἐκτεταμένως· ἐξ ἀντίθεσίς ἀντιτεταμένως, η· ὁ μὲν Φιλόσοφος κατὰ τὴν ποσότητα, σύντος δὲ κατὰ τὸ εἶδος.

Δεύτερον, πρὸς τὴν πρώτην ἴδιότητα ἐνστήναι τινα δυνατόν, ώς καὶ Βοήτιος ἐνίσταται· εκ πάντων τῶν εἰδῶν τῇ ποσότητος· καὶ γὰρ η δρθῆ γραμμή καὶ η καμπύλη ἐστὶν ἐναντία, καὶ ἐπιφάνεια η λευκή, καὶ η μέλαινα, καὶ τὸ ἀσώματον τῷ σώματι, καὶ η νῦξ τῇ ημέρᾳ, καὶ ὁ ἀρτιος ἄριθμός τῷ περιττῷ, καὶ λόγος ἀντίκειται ὁ ἀληθής καὶ φευθῆς· ταῦτα δὴ πάντα δοκοῦσιν εἶναι ἐναντία. Οὐ καλῶς ἄρα λέγει, διότι ποσῷ σύνδεν ἐστιν ἐναντίον.

Ἐτοί, ώς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Φυσικῶν λέγεται, η κίνησίς ἐστιν ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον. Ἀλλ' ἐστι τις κίνησις ἐκ τοῦ μεγάλου εἰς τὸ μικρόν, καὶ ἀνάπαλιν, καὶ ἐκ τοῦ ἀνω εἰς τὸ κάτω, καὶ ἀνάπαλιν. Τὸ f. 107 ἄρα μέγα καὶ τὸ μικρόν, καὶ τὸ ἀνω καὶ κάτω εἰσὶν | ἐναντία· ταῦτα δέ εἰς ποσά· ἐστιν ἄρα ἐναντίον τῷ ποσῷ. Ἀλλὰ δεῖ λέγειν πρὸς τὰς πρώτας ἐντάσεις, ὅτι η εὐθεία γραμμή οὐκ ἐστιν ἐναντία τῇ κυρτῇ καθὸς γραμμῆς, ἀλλὰ καθὸς κυρτῇ· η δὲ εὐθύτης καὶ η κυρτότης οὐκ εἰσὶ ποσότητες ἀλλὰ ποιότητες, καὶ οὕτως οὐκ ἔρρωται η ἐνστάσις. Τὸ δὲ αὐτὸν καὶ περὶ ημέρας καὶ νυκτός· ἀντίκειται γὰρ οὐ καθὸς χρόνος, ἀλλ' ὅσον πρὸς τὸ σχοτειγόν τε καὶ φωτειγόν, ἀπερ εἰσὶ ποιότητες. Τὸ δὲ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν οὐκ εἰσὶν ἄριθμοι, ἀλλὰ ἄριθμοι πάθη, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐστιν ἐνστάσις. Καὶ περὶ τοῦ λόγου δὲ ὁ αὐτὸς τρόπος, εἰ καὶ δυσχερέστερόν ἐστι τοῦτο λύειν· ὁ γάρ λόγος οὐ καθὸς σημαίνει τάττεται μετὰ τῇ ποσότητος, ἀλλὰ καθὸς συντίθεται ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας ταλλαβῆς, αἵτινες καταμετροῦσιν αὐτόν.

Ηρὸς δὲ τὴν λοιπὴν ἐνστάσιν τὴν ἀπὸ τῆς κινήσεως, φέτεσν διτι η ποσότης δύναται διαβεβεῖσθαι διαβέσεις οὐσιώδεις γρουν κατὰ τὰ οἰκεῖα εἶται, καὶ οὕτω τῇ ποσότητι οὐδὲν ἐστιν ἐναντίον· η διαβέσεις κατὰ συμβεβηκές, καὶ οὕτω διαβεῖται τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ μικρῷ, τῷ ἀνω καὶ κάτω, ἐν οἷς ἐστι τις ἐναντίοτης, ἀλλ' οὐ τῷ λόγῳ τῇ ποσότητος· ὥστε καὶ η κίνησις, εἰ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐστιν εἰς τὸ ἐναντίον, ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ ἐναντίου ποσοῦ εἰς τὸ ἐναντίον ποσόν. Ή δεῖ λέγειν, διτι η συγχωροῦμεν διτι η

χίνησίς ἔστιν ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ ἐναντίον, ἀλλ' οὐχ ἔπειτα: ὅτι: ἐκ τῆς ἐναντίας ποσότητος εἰς τὴν ἐναντίαν ποσότητα, ἀλλ' ἐκ τῆς ποσότητος εἰς τὴν ποσότητα κατὰ τὸ τέλειον καὶ τὸ ἀτελές. Φῆσι γάρ δὲ Φιλόσοφος ἐν διγδόῳ τῇς Φυσικῇς, ὅτι οἱ ὅροι τῆς κινήσεως ἐν τῇ ποσότητι εἰσὶ τὸ τέλειον καὶ ἀτελές μέγεθος· τὸ δὲ τέλεσθαι καὶ ἀτελές εἰσὶ μὲν ἐναντία, ἀλλὰ ποιότητες συμβαίνουσαι ταῖς πρώταις ποσότητοιν. Ἐν γοῦν τῇ κινήσει διφείλομεν ἀποβλέπειν εἰς τὰς ἐπιγράφας ἐκείνας ἢ τοὺς ὅρους ἐξ ὧν καὶ εἰς οὓς τι κινεῖται, ἀλλ' οὐκ ἀποβλέπειν εἰς τὸ πρᾶγμα φύτινον συμβεβληκασίαν οἱ ὅροι οὗτοι εἰτούντοι εἰπίνοιται καὶ ταῦται.

Ιστέον δὲ ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ βραχὺ καὶ μακρὸν οὐκ οὐσίν ιδιότητες ἀπλῶς τῆς ποσότητος καθό ἔστι ποσότης, ἀλλὰ τινῶν εἶδῶν τῆς ποσότητος, οἷον τῶν συνεχῶν· ὕστερας καὶ τὸ πολὺ καὶ ὄλιγον | οὐκ εἰσὶν ιδιότητες εἰ μὴ τοῦ ἀριθμοῦ καθό ἀριθμός, καὶ οὐ f. 107v καθό ποσότης.

Τρίτον, περὶ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ἢ δείκνυσι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν μὴ εἶναι ἐναντία, δοκεῖ τὸ ἐπιχειρήματα ἐκεῖνο ἡμαρτησθαι παρὰ τὴν τοῦ ἔλεγχου ἀγνοίαν· οὐ γάρ πρὸς τὸ αὐτὸν λέγεται μέγα καὶ μικρόν· καὶ οὕτω δοκεῖ ὁ Ἀριστοτέλης σοφῶς επειθαί.

Πρὸς δὲ τοῦτο δεῖ λέγειν ὅτι, ως ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τετρακῶν λέγεται, ὁ σοφιστικὸς τρόπος παντάπασιν οὐκ ἔστι διαλεκτικός, εἰ μή τις μὴ δύναται περὶ τοῦ προκειμένου διλλωτις διαλεχθῆναι.

Ιστέον οὖν ὅτι δὲ Φιλόσοφος οὐκ ἀν τριδύνατο βέλτιον καὶ δραστικώτερον ἀποδεῖξαι τὸ προκείμενον αὐτῷ ἢ δι' ἐπιχειρήματος σοφιστικοῦ, διότι ἢ λύσις τοῦ ἐπιχειρήματος ἔστι βεβαίωσις τῆς ιδίας γνώμης· ἢ γάρ συγχωρήσει τις τῷ ἐπιχειρήματι διπερ ποιεῖ αὐτός, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα δὲ ἐπάγει, δηλούστι ὅτι δύο ἐναντία ἔσονται: ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὸ αὐτὸν ἔσται ἐναντίον ἑαυτῷ· ἢ λύσει, οὐ δυνάσται δὲ λύσαι, εἰ μὴ εἴποι διότι διάφορος ἀπόβλεψις ἐμποδίζει τὸν ἔλεγχον τῆς ἐναντίητα, καὶ τότε συμπεραίνει· τὸ μικρὸν ἀρα καὶ τὸ μέγα οὐκ εἰσὶν ἐναντία· ἢ κατὰ τινας συμπεραίνει διότι· τὸ μικρὸν ἀρα καὶ τὸ μέγα οὐκ εἰσὶ ποσότητες, ἐπεὶ κατὰ διάφορον ἀπόβλεψιν λέγονται· πρὸς τι γάρ ἂν μαλλον εἴεν, ως ἐλέγετο πρότερον. Καὶ οὕτω, λελυμένων τῶν ἐνστάσεων τῶν ἀπὸ τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ, ἀπερ οὐκ εἰσὶν ἐναντία, δείκνυται: ὅτι τῷ ποσῷ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον.

Τέταρτον, ζητεῖται περὶ τῆς ἐσχάτης ιδιότητος· δοκεῖ γάρ τὸ ίσον καὶ τὸ αὐτοσὸν προσήκειν μαλλον τῇ ἀναφορᾷ· κατὰ τὴν ισότητα γάρ καὶ τὴν ἀνισότητα λέγονται, αἱ εἰσὶν ἀναφοραι.

*Ετι, καὶ πρᾶξις ίση ἑτέρᾳ λέγεται, καὶ αὐτοσὸς.

Πητέον οὖν πρὸς τὸ πρώτον, ὅτι τὸ ίσον καὶ αὐτοσὸν κατὰ μὲν τὴν ποσότητα λέγεται καὶ αἰτίαν ὑλικὴν ἢ ποιητικήν· δύο γάρ ποσότητες τῷ

αὐτοῦ μέτρου εἰςιν αἰτίαι τοῦ ἵσου· κατὰ δὲ τὴν ποιότητα, ώς αἰτίαιν
εἰδικήν· ἢ γάρ ποιότης ἐστὶν αἰτία τοῦ τιγὰ λέγεσθαις ἵσα.

Πρὸς τὸ δεύτερον. Τὸ ἵσον καὶ ἄνισον τῷ μὲν ποσῷ προσήκει:
f. 108 καθ' αὐτό, φυσερ καὶ τῇ | οὐσίᾳ τὸ δέχεσθαι τὰ ἐναντία· τῇ δὲ πράξει
εἰπεῖν κατὰ συμβεβηκός, διε τὴν πρᾶξιν ἐστιν πεσόν κατὰ συμβεβηκός, ώς ἀνωτέρῳ
εἰρηται, διὰ τὸ ὑποκείμενον τῆς πρᾶξεως ἢ τὸ μέτρον.

Leçon XI.

Des relations.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΝΤΕΚΑΤΗ.

10

Περὶ τῶν πρός τι.

Διορθώμενος περὶ τῆς ποσότητος, γῦν περὶ τῆς ἀναφορᾶς εἰτουν τῶν
πρός τι διορθεῖται. Καὶ διαφείται τοῦτο τὸ μέρος εἰς δύο· ἐν τῷ πρώτῳ
διορθεῖται περὶ τῶν ἀναφορικῶν ὅσον κατὰ τὸ λέγεσθαι, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν
κατὰ τὴν τῶν ἄλλων δόξαν, οἵτινες ὠρίζοντο τὰ πρός τι τῷ λέγεσθαι· ἐν
15 τῷ δευτέρῳ διορθεῖται περὶ αὐτῶν κατὰ τὸ εἶναι, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν κατὰ
τὴν τοῖνα δόξαν, ἐν τῷ „Ἐχει δὲ ἀπορίαν.“

Τὸ πρώτον αὐθίς διαφείται εἰς δύο. Ἐν τῷ πρώτῳ διορθεῖται περὶ
τῶν ἀναφορικῶν ὅσον πρὸς τὰ σύστατα, αὐτῶν τὸν ὄρισμὸν
καὶ τὴν διαφεσιν ἀναγνεύων· ἐν τῷ δευτέρῳ, διον πρὸς τὰ συμβεβηκότα
20 ἢ παρεπόμενα αὐτοῖς εἰτουν τὰς αὐτῶν ἴδιότητας, αἵτινες εἰσι τρεῖς ἐν
τῷ γράμματι, ὡστε καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο διαφείται εἰς τρία. Καὶ τοῦτο
τὸ μέρος ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ „Ὕπάρχει δὲ καὶ ἐναντίότης.“ Καὶ τὸ
πρώτον αὐθίς διαφείται εἰς τρία· πρώτον, ὄριζεται καὶ ἀναπτύσσεται τὸν
ὄρισμὸν ἀμπελούν, διεύτερον, διαφείται καὶ ἀποδείκνυσται τὴν διαφεσιν· τρίτον,
25 ἀποσκευάζεται τινας ἀπορίαν.

Φησὶ τοῖνυν πρώτον, ὅτι πρός τι λέγεται ἐκεῖνα δοσα αὐτὰ ἔπειρ ἐστὶν
ἔπειρων εἶναι λέγονται, τουτέστιν διάτερον πρὸς τὸ λοιπὸν ἀναφέρεται
ἢ κατὰ σχέσιν γενικῆς, ἢ κατὰ ἄλλην ὁποιανδήν πτῶσιν. Τίθησι γοῦν
παραδείγματα ὅσον πρὸς τὴν σχέσιν τῆς γενικῆς, τὸ διπλάσιον καὶ τὸ
30 ἥμισυ, εἰς συναπαρθμεῖται καὶ τὴν ἔξιν καὶ τὴν διάθεσιν καὶ τὸ λοιπόν·
πάντα γάρ ταῦτα πρὸς γενικήν ἀποδίδονται· καὶ δείκνυσται ὅτι ταῦτα
πάντα εἰσὶ πρὸς τι ἐκ τοῦ ἐφαρμόζειν αὐτοῖς τὸν ὄρισμὸν τῶν πρός τι.
Χωρίζεται δὲ τὴν ἔξιν καὶ τὰ μετὰ τὴν ἔξιν τοῦ διπλασίου καὶ ἥμισεως, ἢ
35 διότι διάλλην καταγράψαν εἰσί, τὴν τοῦ ποιεῦν τὸ γάρ διπλάσιον καὶ
εἰς ἥμισυ τοῦ ποιεῦν εἰσιν· ἢ διότι οὐκ ἀναφέρονται πρὸς ἄλληλα ἐν τῇ αὐτῇ
f. 108· πτῶσει, τῇ γενικῇ· ἢ γάρ ἔξις ἐκτοῦ λέγεται· | ἄλλα τὰ ἔκτον, ἔξις ἐκτόν.

Εἰτα τίθησι παράδειγμα τῶν πρός τι, τῶν ὅπωςοῦν ἄλλως ἀποδεῖσμένων πρὸς ἄλληλα, τὸ μέγα καὶ τὸ διμούσιον, ὥστε καὶ ἐντεῦθεν βεβαῖοι τὰ ἐν τῇ ποσότητι εἰργμένα, ὅτι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, τὸ πολὺ καὶ ὄλιγον τῶν πρός τι εἰσίν. Ἐπειδὴ εἰπεν εἶναι τὴν θέσιν τῶν πρός τι, οὐαὶ μὴ δέξῃ καὶ τὰ παρονομαζόμενα ἀπὸ τῶν θέσεων, οἷον τὸ ακθήσθαι καὶ ἀνακλισθαι, λέγειν εἶναι τῶν πρός τι ἐπάγει: ὅτι ἡ μὲν ἀνάκλισις καὶ ἡ στάσις καὶ ἡ ακθέση, οὐθέσεις τοιότερες εἰσί, πάντως ἀναφορᾶς τυγχάνουσιν· τὸ δὲ ἀνακείσθαι, ἡ ἑταῖρη, ἡ ακθήσθαι, οὐκ εἰσὶ θέσεις, ἀλλὰ παραγόμενας ἀπὸ τῶν εἰργμένων θέσεων λέγονται, καὶ οὐδὲν κωλύει ταῦτα οὐδὲ ἄλλην κατηγορίαν ἔναγκεσθαι, τὴν τοῦ κείσθαι· ὅπερ καὶ ἡ γραμματική ἔστι ποιότητα, ἀλλ' ὃ γραμματικός, παραγόμενας ἀπὸ ταύτης λεγόμενος, ἔστιν ὅποι τὴν οὐσίαν.

Zητήματα.

Περὶ τοῦτο τὸ μέρος ζητεῖται περὶ τῆς τάξεως ταύτης τῆς κατηγορίας· διοκεῖ γάρ μὴ ακλῶς τετάχθαι πρὸ τῆς ποιότητος, διότι πάσα τις αἰτία φύσει προγρεῖται τοῦ ἑαυτῆς ἀποτελέσματος, ὃ δῆλον ἐστιν ἐπὶ πάντων· ἡ δὲ ποιότητος ἐστὶν αἰτία τῆς ἀναφορᾶς, διότι δύο ποιότητες τοῦ αὐτοῦ εἰδους εἰσὶν αἰτία τῆς ὁμοιότητος, τῆς ἐστὶν ἀναφορά, καὶ δύο ποιότητες ἀνομοειδεῖς εἰσὶν αἰτία τῆς ἀνομοιότητος· ὥσαντας δὲ καὶ πᾶσαι αἱ ἀναφοραὶ αἱ ἴδρυμέναι· ἐν τῷ γένει τῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ τοπίου τίκτονται ἐκ τῶν ποιητικῶν καὶ παθητικῶν δυνάμεων, αἱ εἰσὶν ἐν τῇ ποιότητι.

Ἐτι, τὸ ἀπολελυμένὸν ἐν ἑκάστῳ γένει προγρεῖται τοῦ ἀναφορικοῦ, καὶ ἡ ποιότητος ἐστὶν ἀπολελυμένη· ἡ δὲ ἀναφορὰ καὶ ἡ σχέσις ἀναφορικόν τοι· ἡ ποιότητος ἄρα ἐστὶ προγρούμενον τῆς ἀναφορᾶς.

Άλλὰ δεῖ λέγειν κατὰ τὸν Βοφίτιον, διότι διὰ τοῦτο ἀμέσως μετὰ τὴν ποσότητα διώρισται περὶ τῆς ἀναφορᾶς, διότι τεθείσης τῆς ποσότητος, αὐτίκα τίθεται τὸ μάλλον καὶ τὸ λιτόν, μπερ εἰσὶν ἀναφοραί, καὶ ἕτεροι διὰ τὴν συγέγειαν τῆς διδασκαλίας· ἔτεις γάρ ἀμέσως περὶ τῶν πρός τι διαλαζεῖν μετὰ τὴν ποσότητα, διότι περὶ τοῦτος διαλεγόμενος, ἀμα καὶ τῶν ἡ. 109 πρός τι ἐμνημόνευσεν οὐ σφόδρα παρέργως, ἐν οἷς περὶ τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μικροῦ διελέγετο. Ἡ δεῖ μάλιστα λέγειν, διότι ἡ ἀναφορὰ εὑρίσκεται ἐν πλείσιν κατηγορίαις ὡς ἐν ἴδιαις αἰτίαις· διότι γάρ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ καθ' ἑκατὴν εἰ μή, σχέσις τῶν ὄντων, ἀνάγκη ταύτην εὑρίσκεσθαι ἐν τοῖς οὖσιν ὡς ἐν αἰτίαις· ἄλλα καὶ αὐτοῦ τούτου τοῦ εἶναι κατὴν ἐν πλείσιν ὡς ἐν ἴδιαις αἰτίαις αἰτιόν ἐστιν αὐτῇ ὁ ἀριθμός, ὃς ἐστι ποσότητος· ἀδύνατον γάρ εὑρίσκεσθαι τὴν ἀναφορὰν ἐν τε οὐσίαις καὶ ποσότησι καὶ ποιότησιν, εἰ μή εἴη ἀριθμός· ἀναφορούμενου γάρ τοῦ πλήθους καὶ κατ-